Caput 2.um

De libertate Dei.

Suppono diuinam voluntatem esse liberam a coactione. Si non posse cogi ita docet fides et patet ex psal. 134. omnia quaecunque voluit Dominus fecit, et ex alijs locis apud Suarez in opusculo de electione de libertate voluntatis diuinae disp. 1. ita testantur PP. apud Sal. trac. 3. disp. 1. sect. 7. Probatur ratione quia illa voluntas est libera a coactione quae semper operatur spontanee, et ita operatur semper spontanee, quae sequitur suam internam cognitionem; idem non est actus spontaneus, ac actus voluntatis qui sequitur cognitionem internam; atque diuina voluntas semper sequitur perfectissimam sui internam cognitionem, et nullam causam quae in omni posse, quia mediate omnia ad extra operatur, violentiam et coactionem pati potest ab aliquo extrinseco; ergo quidquid operatur libera a coactione operatur.

Suppono 2.o diuinam voluntatem esse liberam a necessitate, atque habere libertatem simplicitur et indiuiduam, ita ut sufficiens ex se ad effectus, l. omnia operatur sine auxilium voluntatis suae. Probatur ratione quilibet perfectio reperta in creaturis debet non solum eminenter sed et formaliter poni in Deo, si in sua ratione formali abstracta nullam involuat imperfectionem, a quo non potest eximi per rationem exceptionem cuius ut est in creatura multis imperfectionibus admixta inueniatur; sed libertas indiuidua est una e maximis (si non est maxima rerum) perfectionibus quae in creaturis reperiuntur, et in sua ratione abstracta nullam etc.; ergo necessario debet poni formaliter in Deo.

Suppono 3.o Diuinam voluntatem esse ita liberam ut non necessitetur ad faciendum semper quod melius est. Probatur quia in omni perf…

plicita. Deus pōt facere creaturas perfectiores et perfectiores in infi-
nitum: atque id esset falsum si semper efficeret quod melius esset: quia
pōt efficere q̄maius bonum ē [illegible] n̄ necessitatur ad faciendum semper
quod melius ē. Probo quia si Deus pōt efficere mundum aliquem
perfectiorem hunc sequitur quod hic mundus n̄ ē melior ex oībus quos
Deus pōt efficere: quia cum faciendo n̄ fecit id quod melius erat
imo impossibile quod Deus aliquid efficiat aliquid quod melius sit
oībus quae pōt efficere cum habeat pōām ad faciendum res perfectiores
et perfectiores in infinitum. Et hinc ē quod pōt illius bonum sine
imperfectiōe eligere idem n̄ accipit perfectiōem a creaturis electis quia
pauto illam accipit voluntas creata [illegible] et ideo sine imperfectiōe minus
bonum cetiris paribus eligere negat. his suppositis.

Quaestio 1a. Utrum Deus se ipsum amet libere an
necessario. Dico Deum diligere se ipsum n̄ solum per amorem necessarium n̄ solum
quoad specificationem actus sed et quoad exercitium. ita cōmunis Thomistarum [illegible]
tenet Suarez in Metaph. disp. 30. sect. 16. et 1 pte lib. 3. de attribu-
tis positivis cap. 6. Vasquez 1. pte disp. 79. cap. 1. Probatur 1o quia
quaelibet creatura intellectualis amat suam beatitudinem necessario quoad specificationem
et licet diversimode ex libertate quoad exercitium: quia Deus qui ē sua bea-
titudo formalis et objectiva se ipsum necessario quoad specificationem amabit. 2o
oīs creatura intellectualis necessario quoad specificationem diligit suum esse, ni forte
propter causam vitandi aliquod malum eliciat actum odiendi se ut di-
xerunt de voluntate damnati supra citato: atque Deus n̄ pōt habere causam
ullam se odio habendi: quia necessario suum esse quoad specificationem amabit. 3o oīs
creatura intellectualis diligit ipsum Deum amore necessario quoad specificationem
per se cognito: quia a fortiori ipse Deus se ipsum quoad specificationem necessario diliget

4.a prae. de amore q. ad exercitium. Pbr 1°. Spi-
ritus Sanctus procedit per amorem divinum essentialem tanquam per producti-
onem [?] tanquam per principium quod immediatum ut suppono ex natura debemus
:go amor Dei nostri bonitatis est necessarius quoad exercitium. Pbo
Quia Spiritus Sanctus est ex specificatione et omnino necessarium in exsisten-
do cum sit Deus cuius existentia est necessario actualis ut diximus
tract. 4. q. 1. cap. 1. :go non potest procedere nisi per amorem spiritu-
alem et quoad exercitium necessarium, atque talis erit amor quo Deus
amat divinam bonitatem et creaturas per coniunctionem quam habet
cum Deo. 2°. Deus est necessario actualiter beatus; atque beatitudo
quae consistit inadequate in actu amoris et sic illum requirit ut (?)
beatitudinis perfectionem :go Deus habet necessario actum amoris quo se
actualiter diligit. 3°. quia bonitas divina clare cognita necessitat
voluntatem creatam :go et voluntatem divinam eo ipso quoad amorem
in actu exercito cum adhuc clarius per divinum intellectum cognoscatur
et sit magis unita ipsi Deo et magis proportionata divinae volunta-
ti quae omnia inserviunt ad amorem eliciendum.

Q.a 2°. An Deus diligat libere, an necessario
creaturas possibiles. Noto 1°. Deum posse habere voluntatem ali-
quam inefficacem imo et illam de facto habere. Vult n. Deus homines
omnes salvos facere, quod cum non omnes salventur plane sequitur voluntatem
qua Deus vult omnes salvos facere esse inefficacem, sicut non sorti-
tur effectum, nec voluntas inefficax opponitur efficaci qua Deus aliquos dam-
nat, cum non salvos salus hominum amabilis sit et adat in Dei glo-
riam pertineat, quia ad amorem minime repugnabit, quod Deus illam velit
Deinde cum peccata punire pertineat ad divinam iustitiam punitivam puniti

expositione quod tr patitur divina voluntas amare: igitur cum divina voluntas [illegible] sit utrumque ob bonum salutem seu damnationem eiusd[em] [illegible]tris amare actu efficaci s[ed] illam actu inefficaci, hanc actu effi=caci sine repugnantia amare potuit.

Noto 2°. de facto dari in Deo circa creaturas possibiles affectus spiritualis complacentiae. Ita Torrez 1. p. [illegible] q. 5. sect. 3 et sect. 4. Salas tract. 6. disp. 1. sect. 3. n° 36. Vasquez 1. p. disp. 24 cap. 2. Probatur ex parte creaturarum quia creaturae habent rationem bonitatis sicut et veritatis cum sint entia ergo sicut ratione veritatis terminant cognitionem divinam, sic ratione bonitatis amorem divinum habebunt. Probatur ex parte Dei, quia congruentius est Deo ferri in creaturas possibiles per actum complacentiae quam per purum actus suspensionem: ergo per illum fertur. Probatur 2°, quia certe habent nec. connexionem cum aliquibus perfectionibus divinis quae sunt bonitas seu quam cognitio divina, cum omnipotentia divina: ergo cum Deus in has perfectiones pro=actum feratur congruentius in creaturas possibiles et per actum feratur in efficacem tamen non [illegible] ut voluntas bona fertur in rem non existentem si=quidem fertur in impossibile ut diximus tract. 9. q. [illegible] quae velit existentiam obiecti.

Dubitatur igitur an Deus per istam inefficacem voluntatem tendat in creaturas possibiles libere an necessario. Resp. 1°. Deum tendere in possibilia per amorem hunc inefficacem libere quoad exercitium: ita Scotus in 2° dist. 1. art. 2. [illegible] [illegible] Probatur quia nulla creatura necessitat voluntatem creatam quoad exer=citium: ergo nullam divinam voluntatem necessitabit [illegible] quoad exer=necessitate quoad exercitium, quia non est dubium Deum tendere in=

creas possibiles p[er] amorem aequin[?] necessitari q[uo]d ad spem cum
increaturis possibilibus nulla detur ratio mali. R[espondeo] tu[m] p[ro]posita
sua q[ua]m ut probabilem ante defendimus negando omnino rao. deter=
minativa e[st] q[ui]a intellectus creatus et ita cogitat. creationem ut negat
inueniri in illa aliquam mali rationem: at intellectus diuinus nullam
in creatura possibili rationem mali cum nulla ibi sit inuenire
potuit, aequin[?] n[on] p[ote]st aliquam diuinae voluntati apparere ut illa
n[on] feratur nec[essari]o q[uoad] ad exercitium.

2.a Prob. voluntas creata nec in statu bea-
titudinis amat nec[essari]o creaturas possibiles perfectissime cognitas per visi-
onem beatam: ergo nec diuina voluntas eas nec[essari]o amabit q[uoad] ad exerci-
tium? R[espondeo] negando omnino d[ictam] rationem q[ui]a bonitas creaturarum possi-
bilium n[on] accessit ex eo q[uo]d videantur per visionem beatam ita ut ex
ipsa visione nec[essari]o debeant amari q[uoad] ad exercitium aliqui q[ui]n[?] ea
p[er] visionem beatam videantur in Verbo omnia existentes immo et pecca-
ta, hoc omnia nec[essari]o q[uoad] ad exercitium amarentur q[uo]d falsum
est. instat Diuina voluntas fertur in possibilia nec[essari]o q[uoad] ad exerci-
tium propter connexionem q[ua]m cum illis habet diuina essentia ut dixi su-
pra § noto 2.

3.a Prob. q[ui]a ad perfectionem diuinae voluntatis
pertinet amare res ut ipsae in se ipsis sunt: atq[ue] creaturae possibiles n[on]
sunt bonae nec[essari]o: ergo n[on] amantur a Deo nec[essari]o q[uoad] ad exercitium. R[espondeo]
negando Min. cum n[on] creaturae possibiles sint nec[essari]o possibiles et
sint entia nec[essari]o erunt bonae q[ui]a bonitas e[st] perfectio entis, aequi-
ualenter verum scit Deus q[ui]a eas cognoscit ita ut nulla cum ratione mali
et disconvenientiae cognoscit illas amat nec[essari]o q[uoad] ad exercitium

Q. Sta 2ª. et probabitur complacentiam quam Deus habet circa creaturas esse necessariam quoad exercitium. Ita tenent Salas, Suar. supra, Vasquez 1. p. disp. 79. cap. 1. Prob. 1º quia quando voluntas fertur in aliquod obiectum necessario fertur contra illud, sed Deus cum tali obiecto habet necessariam connexionem; ergo cum Deus feratur in se ipsum libere necessario quoad exercitium, necessario et quoad exercitium tendet in omnes possibiles. Prob. 2º omnia negando, non potest non cognoscere bonitatem omnium, cum non habeat omnia ad modum, potest non cognoscere, ergo non necessitabitur voluntas ad amandum explicite seu implicite, ergo non amat omnia potentia illum amat in omnia, cognoscit eodem modo quo amat omnia, potest non illum amare cognitionem obiecti primi quam diligat quatenus voluntas amare cognitionem obiecti primi quam diligat quatenus transcendentales, una cum obiecto ad quod talis cognitio transcendentaliter, non sequitur eodem modo amare quam voluntas divina amat divinam scientiam, non sequitur eodem modo amare obiectum illius creatum.

Instabis tamen: si Deus libere diligat non diligere: sed hoc fieri possibilia potest ab aeterno illas non diligere: sed hoc fieri non potest quia daretur aliquid mutatio in Deo; ergo Deus possibilia et non diligit libere. Resp. negando min.: cum enim felicitas per ex[ercitium] libero amore existimabiles non et actus liber addit actui necessario aliquid per rationem liberam quae non variat ipsum Deum.

Q. Sta 3ª. ~~Deus~~ Deus diligat libere quoad spem et quoad exercitium omnes existentes in quolibet differentia temporis? Resp. affirmative. Ita communiter omnes cum Suarez disp. 30 sect. 2 num. 33 Prob. 1º de amore seu complacentia efficaci, quia Deus indifferenter potest velle producere quascumque creaturas vel non producere, ergo amare vel non amare eas, sive existentes et potentiam: sed hoc sufficit

ad libertatem specificationis: quia Deus libere illas amat libertate quoad speciem. Probatur 2º de amore inefficaci, quia Deus per complacentiam potest tendere in creaturas in quas tendit per actus efficaces: sed per actus efficaces tendit libere quoad speciem: ergo etiam potest tendere per complacentiam seu actum inefficacem. Probatur minor quia potest complacere sibi de obiecto quod efficaciter vult.

Probatur 3º de amore condicionato, quia cum omnipotens sit Deus condicionem absolute existentem per actum absolutum, et condicionem sub condicione per actum condicionatum: sed in creatura acceptam absolute fertur per actum absolutum non necessario, utrumque vero: ergo in creaturas sub condicione per actum condicionatum ferri potest, quin sit necessarius quoad speciem et quoad exercitium. haec tamen non tollit omnimodam necessitatem ad producendam, ubi ex suppositione quod producat aliquam rem, quae sine illa nequit esse in rerum natura. et sic de aliis nec requiritur ut Deus liceat libere quoad speciem quod debeat posse eligere aliam speciem aliarum creaturarum sufficit non quod eligere potest conditionem aliarum ad quod non exigitur malitia in creatura.

Animadvertendum tamen non opus esse ut Deus modo dicatur libere quia potest non producere aliquam creaturam quam ab aeterno decrevit producere, illud enim adverbium (modo) dupliciter sumi potest. 1º potest significat aeternitatem ipsam in se, quae cum sit omnino indivisibilis et indistincta potest dici (nunc seu modo) 2º significare correspondentiam ad instans temporis: igitur si accipiatur in 1º sensu Deus nunc seu modo libere vult, quia est in sua aeternitate in qua libere vult et perseverat libere in eodem decreto. Si in 2º sensu verum est Deum necessario nunc et modo velle, sed

necessitate ex suppositione immutabilitatis divinae quae libertati minime repugnat.

Respondeo denique actus intentionis ut sit honesti debet tendere, si sunt prosecutivi in bonum honestum quod honestum est; si sint adversativi seu fugae debet respicere malum seu inhonestum quatenus inhonestum est. Secus vero electionis ut sint honesti sufficit quod ultimate versentur circa bonum honestum prosequendo et circa malum inhonestum fugiendo; unde cum actus quos deus vult producere et non producere creaturas sint electionis quas vult circa eas et non circa tanquam in medium ad finem suae gloriae quae honestissimus est ut volitio creaturarum sit honestissima non est opus quod circa incepit [illegible] sit bonitatem, sed sufficit quod illarum [illegible] condicat ad maiorem gloriam Dei.

En amantissimi auditores et discipuli charissimi meae industriae vestrae diligentiae insigne singulare et mutuae dilectionis pignus: En universalitatis metaphysicis comentaria rationale opus, quod si habet rationali duodicim Lapides pretiosi varia pulchritudine et eximio explendore micantes quorum hoc duo nomina, Judicium et veritas in ipso rationali conscripta mirifice ad elegantiam decorabant: In nostro rationali duodicim tivae videbuntur

p. qq. sapiens qsq. preciosos lapides nihilo aesti-
mabit singulos trac. Ita duo noīa Iudicium et
veritas exornant dum in singulis num deveri-
tate multarum q num eruditium pparuimus
faxit Deus ut unus qsq. vestrum hoc opus ho-
norate suo in pectore caloret ut pōit de quacu-
nq. meth.s dificultate pposita suum pferendo
iudiiim demonstrare veritatem.

Faciebam in gloriam Augustissimæ triados
et Beatissimæ Deiparæ et mei sanctissimi
Patris Ignatij de Loila Societatis Jesu fund-
atoris Idibus Julij millesimo sentesimo vi-
gesimo quato.

Finis totius operis.

Laus Deo Virginiq. Matri et Divo
Aurelio episcopo cuius solemni die nos-
tro scribendi labori finem dedimus.

[library stamp]